

วิชากฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑- ๒
ครั้งที่ ๘

โดย
นาย ธนรัตน์ ทั้งทอง
อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานภาค ๖

คำถามที่น่าสนใจ

๑. ทายาทคนหนึ่งฟ้องผู้จัดการมรดกเป็นจำเลยขอหายกยกทรัพย์มรดกศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีเจตนาหยกยกทรัพย์มรดก พิพากษายกฟ้อง ทายาทคนอื่นจะฟ้องจำเลยขอหายกยกทรัพย์มรดกอีกได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗/๒๕๖๔ โจทก์ฟ้องคดีนี้กล่าวหาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานยักยอกโดยเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดกไปโดยไม่แบ่งให้แก่โจทก์และพี่น้องของโจทก์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมและมีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกของผู้ตาย เมื่อคดีนี้และคดีก่อนเป็นกรณีที่ทายาทฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกัน แม้โจทก์ไม่ได้เป็นคู่ความในคดีก่อน แต่ อ. ซึ่งเป็นทายาทคนหนึ่งฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกับในคดีนี้ว่าไม่ถูกต้อง ถือว่าเป็นการฟ้องแทนโจทก์ซึ่งเป็นทายาทด้วย

3

(ต่อ)

เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยไม่มีเจตนายักยอกทรัพย์มรดกหรือเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดก และพิพากษายกฟ้อง ถือว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำของจำเลยตามข้อกล่าวหาของโจทก์ในคดีนี้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วสิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันย่อมระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำ

4

๒. ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยแล้ว ผู้เสียหายแถลงต่อศาลชั้นต้น ขอลอนคำร้องทุกข์ ศาลได้อำนาจสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ และคำขอในส่วนแพ่ง ให้จำเลยชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายจะตกไปด้วยหรือไม่

ความผิดฐานหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ พนักงานอัยการจะเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

5

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๕๔/๒๕๖๔ หลังจากจำเลยยื่นฎีกาและศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลย ผู้เสียหายได้แถลงต่อศาลชั้นต้นว่าไม่ติดใจดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกงแก่จำเลยและขอลอนคำร้องทุกข์ตามรายงานกระบวนการพิจารณาคดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลฎีกาที่จะพิจารณาสั่งการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าขอหาฉ้อโกงจึงระงับ ให้จำหน่ายคดีความผิดฐานฉ้อโกงออกจากสารบบความจึงไม่ชอบ ให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีความผิดฐานฉ้อโกงดังกล่าวเสีย

6

(ต่อ)

ผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์ โดยโจทก์รับว่าเป็นผู้เสียหายจริงถือได้ว่าผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์โดยถูกต้องตามกฎหมายในความผิดฐานฉ้อโกงอันเป็นความผิดต่อส่วนตัวก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงระงับไปแล้ว ย่อมทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งที่ให้จำเลยชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายตกไปด้วย ประกอบกับป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการที่ยื่นฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้อีกทั้ง พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ มิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการมีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย จึงต้องยกคำขอในคดีส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย ปัญหาข้อนี้ เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

7

๓. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีขอหาฉ้อโกงผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยใช้ค่า ภาษีมูลค่าเพิ่มได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

8

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๓๘/๒๕๖๔ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ พนักงานอัยการ โจทก์มีสิทธิเรียกร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองคืนหรือชดใช้ราคาทองคำที่แท้จริงที่ จำเลยทั้งสองฉ้อโกงไปแทนโจทก์ร่วมอันเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ร่วมต้องสูญเสียไป เนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองได้เท่านั้น ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มมิใช่ ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไปเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของ จำเลยทั้งสอง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ทั้งมิใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมและจำเลยทั้งสอง ซื่อขายทองคำกันจริง หากแต่เป็นเพียงอุบายของจำเลยทั้งสองในการฉ้อโกงโจทก์ร่วม เท่านั้นโจทก์ร่วมจึงไม่ต้องมีหน้าที่นำส่งค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแก่กรมสรรพากร ค่า ภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวจึงมิใช่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากการกระทำ ความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ โจทก์ร่วมไม่อาจ เรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มได้

9

๔. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย ฐานลักทรัพย์ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหาย ดังนี้ พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ย ได้หรือไม่

ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์ ค่าซ่อมรถ ผู้เสียหายจะขอให้จำเลยชดใช้ ได้หรือไม่
(บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

10

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓ ดอกเบี้ยของเงิน ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์ และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหาย สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ยของเงิน เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ได้ ส่วนค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้น มีใช่ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดของจำเลยทั้งสองโจทก์ร่วมจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

11

๕. คำถาม โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่โจทก์จะมายื่นคำฟ้องใหม่ได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

12

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๑/๒๕๖๓ ในการฟ้องคดีเดิมของโจทก์มีการดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อมีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ครบองค์ประชุมชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในระหว่างที่ยังไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีเดิมโดยอ้างว่าจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่ ทั้งปรากฏว่าในวันรุ่งขึ้นหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้มายื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันกับคดีก่อนและขอให้ลงโทษจำเลยในบทมาตราเดียวกันทันที อันแสดงให้เห็นว่าเหตุที่โจทก์ถอนฟ้อง คดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าโจทก์ดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยจึงประสงค์จะถอนฟ้องแล้วยื่นฟ้องใหม่ให้ถูกต้อง การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายในป.วิ.อ. มาตรา ๓๖ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

13

๖. แยกฟ้องการกระทำผิดต่างกรรมคดีอาญาระงับหรือไม่

14

รองคำตอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๙๙/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า คดีก่อนโจทก์ฟ้อง จำเลยและศาลพิพากษาลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ แม้โจทก์นำการกระทำเดียวกันนั้นมาแยกฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย เป็นคดีนี้ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นซึ่งมิใช่การกระทำความผิดเดียวกันและยังหาได้มีการวินิจฉัยในเนื้อหาความผิดไม่ จะถือว่าคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดฐานพยายามฆ่าไปแล้วหาได้ไม่ โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

15

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๗/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยตามฟ้องคดีนี้จึงเป็นคนละคราวกับคดีก่อน ดังนั้น ถึงแม้ในคดีก่อนศาลมีคำพิพากษายกฟ้องจำเลย ก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเฉพาะความผิดกรรมดังกล่าวเท่านั้น หาได้มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับความผิดกรรมอื่นๆ ระงับไปด้วยไม่

16

(ต่อ)

จะถือว่าเป็นเรื่องที่มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดใน
ความผิดฐานบุกรุกเข้ายึดถือครอบครอง ก่อสร้าง
แผ้วถางและทำให้เสียหายแก่ที่ดินซึ่งเป็นป่าและเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันมิได้
ฟ้องโจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำและสิทธินำ
คดีอาญามาฟ้องของโจทก์ก็ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ.
มาตรา ๓๙ (๔)

17

**การเรียกทรัพย์สินหรือ
ราคาแทนผู้เสียหาย
(มาตรา ๔๓-๔๔)**

หลักเกณฑ์ พนักงานอัยการมีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายในความผิดรวม ๙ ฐาน คือ ลักทรัพย์ วิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอก และรับของโจร (มาตรา ๔๓)

การเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนตามมาตรา ๔๓ พนักงานอัยการจะขอรวมกับคดีอาญาหรือจะยื่นคำร้องในขณะที่อยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นก็ได้ (มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง)

(ต่อ)

คำพิพากษาในส่วนเรียกทรัพย์สินหรือราคาให้รวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา(มาตรา ๔๔ วรรคสอง)

ดังนั้น ถ้าศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว แม้คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินไม่ได้

ความผิดทางอาญาที่พนักงานอัยการ เรียกให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินได้

จะเห็นได้ว่า กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ จะมีคำขอในส่วนแพ่งได้เฉพาะแต่เรียกทรัพย์สินและราคาแทนผู้เสียหาย เฉพาะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเพียง ๙ ฐานเท่านั้น ซึ่งไม่มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินด้วย ฎ. ๑๙๖๙๑/๒๕๕๕ ไม่มีความผิดฐานรับสินบนตาม ป. อ. มาตรา ๑๔๙ (ฎ. ๓๗๘/๒๕๒๐) โจทก์ไม่อาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินได้

(ต่อ)

สำหรับความผิดฐานยักยอก ศาลฎีกาตีความรวมถึงความผิดฐานเจ้าพนักงานยักยอกตาม ป. อ. มาตรา ๑๔๗ ด้วย ฎีกาที่ ๔๖๐๔/๒๕๕๘, ๖๓๑/๒๕๑๑

แต่ความผิดฐานฉ้อโกงไม่รวมถึงความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ด้วย ฎีกาที่ ๓๙๒/๒๕๐๖

กรณีมีการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท ถ้อยคำเป็นความผิดที่ระบุในมาตรา ๔๓ แต่บทหนักไม่ใช่ความผิดตามที่ระบุในมาตรา ๔๓ ดังนี้ เมื่อศาลพิพากษาลงโทษบทหนัก ศาลก็มีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินได้ ฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๓๑, ๑๔๔๕/๒๕๔๙

(ต่อ)

แต่ถ้าสิทธินำคดีอาญาเฉพาะความผิดที่ระบุในมาตรา ๔๓ ระบุไป ส่วนความผิดอาญาอื่นไม่ระบุ ดังนี้ คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินยอมตกไปด้วย ฎีกาที่ ๑๓๔๑๒/๒๕๕๓

ในกรณีความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทนี้ หากศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดเพียงบางฐาน**ซึ่งไม่ใช่ฐานความผิดตามที่ระบุในมาตรา ๔๓** และยกฟ้องฐานความผิดตามที่ระบุในมาตรา ๔๓ ดังนี้ พนักงานอัยการไม่มีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย ฎีกาที่ ๓๕๓๐/๒๕๔๓

(ต่อ)

ในบางกรณี แม้พนักงานอัยการจะไม่ได้ขอให้ลงโทษจำเลยในฐานความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๓ **แต่ตามคำฟ้องโจทก์ได้บรรยายความผิดตามมาตรา ๔๓ รวมอยู่ด้วย** ดังนี้ พนักงานอัยการขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ ฎีกาที่ ๔๗๖/๒๕๑๕

กรณีผู้เสียหายมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย พนักงานอัยการไม่อาจร้องขอให้เรียกทรัพย์สินแทนได้ ฎีกาที่ ๗๓๒๖/๒๕๕๗

ทรัพย์สินหรือราคาที่สูงสูญหายไป เนื่องจากการกระทำความผิด

ตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๔๓ พนักงานอัยการมีอำนาจ
ขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายเท่านั้น จะขอให้
ศาลบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามนอกเหนือจากนี้อีกไม่ได้ เช่น
คดีบุกรุกจะขอให้จำเลยออกจากที่พิพาทไม่ได้ ฎีกาที่
๓๒๘๒/๒๕๒๔ แม้คดีนั้นผู้เสียหายจะเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาล
ก็ไม่อาจพิพากษาให้ขับไล่จำเลยได้ ฎีกาที่ ๒๐๖๙/๒๕๕๒

(ต่อ)

ค่าเสียหายที่จำเลยกระทำต่อทรัพย์สินของผู้เสียหาย
แม้จะเกี่ยวข้องกับความผิดอาญาทั้ง ๙ ฐานตาม ป. วิ. อ.
มาตรา ๔๓ ก็ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ผู้เสียหายสูญหายไปเนื่องจาก
การกระทำความผิด พนักงานอัยการไม่มีอำนาจขอให้
จำเลยรับผิดชอบได้ ฎีกาที่ ๘๘๘๖/๒๕๔๙, ๘๔๕๙/๒๕๕๒

เงินค่าเช่าอยู่โรงแรม ก็เป็นเงินที่เจ้าของโรงแรม
ควรจะได้รับ ไม่ใช่ทรัพย์สินที่สูงสูญหายไป เนื่องจากการ
กระทำผิดตาม ป. อ. มาตรา ๓๔๕ ฎีกาที่ ๒๑๙๗/๒๕๑๖

(ต่อ)

จำเลยลักเอาหนังสือสัญญากู้เงินของผู้เสียหายไป
ทรัพย์สินที่เสียไปคือหนังสือสัญญากู้เงินไม่ใช่เงินตาม
สัญญา กู้ ดั่งนี้ พนักงานอัยการจะขอให้จำเลยใช้เงิน
ตามสัญญากู้เงินไม่ได้ ฎีกาที่ ๔๐/๒๕๐๘
(ประชุมใหญ่) เช่นเดียวกับโฉนดที่ดิน ฎีกาที่
๕๑๖๘/๒๕๕๒

(ต่อ)

การที่จำเลยลักโฉนดที่ดินแล้วปลอมหนังสือมอบ
อำนาจของเจ้าของที่ดินแล้วนำไปจดทะเบียนโอนขายที่ดิน
นั้นให้แก่บุคคลภายนอก เงินค่าที่ดินที่จำเลยได้รับจาก
บุคคลภายนอก ไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่สูญเสียไป
เนื่องจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ พนักงานอัยการ
จะเรียกให้จำเลยคืนไม่ได้ ฎีกาที่ ๓๖๐๐/๒๕๕๓

(ต่อ)

กรณีจำเลยนำทรัพย์สินไปจำหน่าย เงินที่จำเลยได้รับจาก
โรงรับจำนำ ศาลฎีกาให้จำเลยคืนให้แก่ผู้เสียหาย ฎีกาที่
๙๔๐๑/๒๕๓๘ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เสียหายนำไปไถ่เอาทรัพย์สินที่
จำหน่ายคืน จึงพอถือว่าเป็นการพิพากษาให้จำเลยคืนทรัพย์สิน

เงินที่คนร้ายได้จากการขายทรัพย์สินที่ปล้นมา มิใช่
ทรัพย์สินที่ผู้เสียหายถูกปล้น ศาลสั่งคืนให้ผู้เสียหายไม่ได้
(ฎีกาที่ ๓๘๔/๒๕๑๙)

(ต่อ)

ในความผิดฐานฉ้อโกง ทรัพย์สินที่จะขอให้จำเลยคืน
หรือใช้ราคาได้ต้องเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการหลอกลวง
เท่านั้น ทรัพย์สินที่จำเลยได้มาภายหลัง โดยไม่ได้เกิด
จากการหลอกลวงของจำเลย พนักงานอัยการย่อมไม่มี
สิทธิขอให้คืนหรือใช้ราคาได้ คำขอของโจทก์ร่วมที่ขอ
ไถ่เอาตามฟ้องของอัยการย่อมตกไปด้วย ฎีกาที่
๓๖๖๗/๒๕๔๒

(ต่อ)

จำเลยหลอกหลวงผู้เสียหายไปทำงานต่างประเทศ
เงินค่าตัวเครื่องบินที่ผู้เสียหายจ่ายให้จำเลยเพื่อให้
ผู้เสียหายใช้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ เป็นทรัพย์สินที่
ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดฐาน
ฉ้อโกง แม้ผู้เสียหายจะใช้ตัวเครื่องบินเดินทางไปแล้วก็ตาม
พนักงานอัยการเรียกให้จำเลยคืนแทนผู้เสียหายได้ ฎีกาที่
๕๔๐๑/๒๕๔๒

(ต่อ)

ฟ้องว่าจำเลยหลอกหลวงนำที่ดินมาขายให้ผู้เสียหาย
อันเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ดังนี้ เงินราคาที่ดินที่ผู้เสียหาย
ชำระให้แก่จำเลย เป็นทรัพย์สินที่ผู้เสียหายสูญเสียไป
เนื่องจากการกระทำความผิด จำเลยต้องคืนแก่ผู้เสียหาย
แม้จำเลยได้จดทะเบียนโอนที่ดินแก่ผู้เสียหายไปแล้ว ก็เป็น
เรื่องที่ผู้เสียหายต้องโอนคืนให้แก่จำเลยต่อไป ฎีกาที่
๑๑๗๗๖/๒๕๕๓

(ต่อ)

สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถูกรางวัลแล้ว มีราคาเท่ากับเงินรางวัลที่จะได้รับจึงถือว่าเงินรางวัลที่จะได้รับเป็น**ราคาทรัพย์สินที่สูญหายไปโดยแท้จริง** พนักงานอัยการขอให้จำเลยคืนเงินรางวัลที่จำเลยรับไปแล้ว ฎีกาที่ ๗๗๒/๒๕๒๐ (ประชุมใหญ่) แต่เมื่อจำเลยไม่ได้รับเงินรางวัลเต็มจำนวนเพราะถูกหักค่าอากรแสตมป์ จำเลยคงต้องคืนเงินเท่าจำนวนที่ได้รับมา ฎีกาที่ ๑๑๒๒๔/๒๕๕๕

(ต่อ)

ในคดีที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยทำผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร และให้คืนหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายเมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐาน**รับของโจร** ความรับผิดทางแพ่งของจำเลยที่ต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินคงจำกัดเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐาน**รับของโจรเท่านั้น** ฎีกาที่ ๘๕๕/๒๕๓๐ (ประชุมใหญ่), ๑๒๗๗๙/๒๕๕๓

(ต่อ)

สำหรับกรณีที่ต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้เสียหาย ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าพนักงานอัยการจะเรียกดอกเบี้ย **ด้วยไม่ได้** ฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘ (ฎ. ๘๓๙๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้มีฎีกาที่ ๑๐๓๓๐/๒๕๕๗ วินิจฉัยว่าศาลอุทธรณ์กำหนดให้จำเลยชดใช้ดอกเบี้ยอัตรา ร้อยละ ๑๐.๕ ต่อปี ของต้นเงินที่จำเลยต้องคืนแก่ผู้เสียหายที่ ๕ ด้วยนั้นชอบแล้ว

(ต่อ)

เพราะเป็นผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายและโจทก์ระบุในคำขอท้ายฟ้อง เมื่อจำเลยมีความผิดฐานร่วมกันเป็นตัวการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ และที่ ๖ ถึงที่ ๑๑ จำเลยต้องชดใช้ดอกเบี้ยอัตราดังกล่าวของต้นเงินแก่ผู้เสียหายทุกคน

กรณีผู้เช่าซื้อเป็นผู้เสียหาย ถือว่าราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อสูญหายไปเท่ากับเงินดาวน์รวมกับเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระไปแล้ว ไม่ใช่ราคาทรัพย์สินที่เช่าซื้อทั้งหมด ฎีกาที่ ๑๕๘๓๑/๒๕๕๕

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ

คำขอส่วนแพ่งตกไปด้วย

กรณีสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามมาตรา ๓๙ คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินก็ตกไปด้วย เช่น กรณีฟ้องโจทก์ขาดอายุความ (ฎ. ๓๗๔๖/๒๕๔๒, ๑๔๙๗/๒๕๓๑) หรือกรณีผู้เสียหาย ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความ (ฎ. ๑๘๖๙/๒๕๔๙, ๓๔๙๑/๒๕๓๔) พนักงานอัยการไม่มีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย แม้ผู้เสียหายจะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมด้วยก็ตาม (ฎ. ๒๕๖๗/๒๕๒๘)

(ต่อ)

กรณีจำเลยถึงแก่ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๓๙ (๑) ทำให้คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินของพนักงานอัยการตกไปด้วย (ฎ. ๑๕๔๗/๒๕๒๙) แม้ผู้เสียหายจะเข้าเป็นโจทก์ร่วมด้วยก็ตาม (ฎ. ๓๒๗๑/๒๕๓๑)

(ต่อ)

แต่ถ้าเป็นกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีเอง เมื่อจำเลยตายคดีในส่วนแพ่งต้องมีการรับมรดกความตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๔๒ ฎีกาที่ ๑๒๓๘/๒๕๙๓

ในส่วนการใช้ราคาทรัพย์สินนั้น หากไม่ปรากฏว่ามีราคาเท่าใด ศาลก็จะไม่สั่งให้ใช้ราคา (ฎีกาที่ ๒๒๑๒/๒๕๑๘, ๓๑๕๔/๒๕๓๓)

ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่า ผู้เสียหายได้รับชดใช้ค่าเสียหายที่เกินกว่าราคาทรัพย์สินไปแล้ว ศาลก็จะพิพากษาให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้ (ฎีกาที่ ๖๖๕๓/๒๕๔๑)

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เกี่ยวกับมาตรา ๔๓

ฎีกาที่ ๗๔๙๙/๒๕๖๒ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ให้อำนาจพนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจเรียกให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย ถือเป็นคำขอในส่วนแพ่ง ที่กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ศาลพิจารณาและพิพากษาทั้งคดีอาญาและส่วนแพ่งให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน การพิจารณาคดีส่วนแพ่งย่อมต้องบังคับไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง

(ต่อ)

ถึงแม้การนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมในส่วนที่เกี่ยวกับราคาดินและทรายที่ถูกลักไป จะไม่ชัดเจน ศาลก็ต้องใช้วิธีชั่งน้ำหนักพยานของโจทก์จำเลยว่าฝ่ายใดมีเหตุผลและน้ำหนักดีกว่ากันแล้วกำหนดให้ไปตามที่ได้ความ หากจำต้องให้โจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบถึงราคาดินและทรายที่ถูกลักไปโดยปราศจากข้อสงสัย ดังเช่นการวินิจฉัยความผิดของจำเลยในคดีอาญาไม่

ฎีกาที่ ๖๙๙๔/๒๕๖๒ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญา มีสิทธิยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญา เพื่อให้ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ต้องไปยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งอีกคดีหนึ่ง คำร้องของผู้เสียหายที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนตามมาตรา ๔๔/๑ จึงเป็นคำบังคับ ส่วนสภาพข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาต้องอาศัยข้อเท็จจริงตามคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นหลัก หากศาลพิพากษาลงโทษจำเลย ผู้เสียหายก็ย่อมมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนตามที่มาตรา ๔๔/๑ ได้บัญญัติไว้ทำนองเดียวกับมาตรา ๔๓ ซึ่งให้อำนาจพนักงานอัยการมีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหาย

(ต่อ)

และศาลมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนโดยใช้ราคาทรัพย์สิน โดยไม่คำนึงว่าพนักงานอัยการจะอุทธรณ์ฎีกาคำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายหรือไม่ จึงไม่อาจนำกฎหมายวิธีสบัญญัติเรื่องอุทธรณ์ฎีกามาตัดสิทธิผู้เสียหาย ทั้งปัญหาตามมาตรา ๔๔/๑ เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙๕ วรรคสอง เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสอง ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ย่อมมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายได้ และคำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ตามมาตรา ๔๗

ฎีกาที่ ๑๘๖๙/๒๕๖๔ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ กับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้มีบทมาตราใดที่ให้อำนาจพนักงานอัยการโจทก์เรียกค่าเสียหายทางแพ่งในคดีอาญาที่มีการฟ้องผู้กระทำความผิดเป็นจำเลยในคราวเดียวกัน พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจเรียกค่าเสียหายทางแพ่งในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลในคดีนี้

ฎีกาที่ ๕๙๗๗/๒๕๖๔ โจทก์ร่วมไม่ได้ตกลงเหมาจ่ายค่าโดยสารจำนวน ๑๐๐ บาท ให้จำเลย จำเลยจึงไม่มีสิทธิข่มขู่บังคับให้โจทก์ร่วมจ่ายค่าโดยสารโดยไม่กดมิเตอร์ เมื่อโจทก์ร่วมปฏิเสธไม่ยอมจ่ายค่าโดยสารแล้วลงจากรถ จำเลยตามลงมาใช้มีดข่มขู่เพื่อเอาค่าโดยสารที่ตนไม่มีสิทธิเรียกร้อง ทั้งยังใช้มีดแทงทำร้ายโจทก์ร่วมจนโจทก์ร่วมต้องยินยอมให้เงินจำเลยไปโดยจำเลยไม่มีสิทธิใด ๆ โดยชอบที่จะกระทำเช่นนั้นได้ กรณีถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาเอาเงินของโจทก์ร่วมไปโดยทุจริต การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และจำเลยต้องคืนหรือใช้เงิน ๒๐๐ บาทที่ยังไม่ได้คืนแก่โจทก์ร่วมตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ด้วย

ฎีกาที่ ๗๒๙/๒๕๖๕ คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาล ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ มีลักษณะเป็นคำขอส่วนแพ่ง ซึ่งศาลต้องวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ

พนักงานอัยการโจทก์บรรยายฟ้องระบุชื่อโจทก์ร่วมซึ่งเป็นทายาทเป็นผู้เสียหายแต่เพียงผู้เดียว และขอให้จำเลยคืนพันธบัตรซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกมูลค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาท หรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามส่วนที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นทายาทแต่ละคนมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้ผู้เสียหาย (โจทก์ร่วม) อีกเป็นเงิน ๕๘๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่ผู้เสียหาย (โจทก์ร่วม) รับเงินบรรเทาความเสียหายที่จำเลยวางศาลมากกว่าส่วนที่ตนพึงได้รับไปแล้วจึงไม่เหลือความเสียหายใด ๆ ที่โจทก์ร่วมจะเรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบแก้ตนได้อีก ย่อมเป็นการไม่ชอบ

ฎีกาที่ ๗๔๗/๒๕๖๕ กลุ่มแชร์ออนไลน์ที่จำเลยตั้งขึ้นผ่านทางเฟซบุ๊กของจำเลยแต่ละวง จำเลยจะได้รับผลประโยชน์ตั้งแต่งวดแรกในฐานะสมาชิกลำดับที่ ๑ เป็นเงินรวมที่สมาชิกทุกคนนำมาลงทุน โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยส่งเงินรวมเข้าเป็นทุนกองกลางเป็นงวด ๆ ทั้งมิได้จัดให้มีการประมูลกันเป็นงวดๆ การกระทำของจำเลยมิใช่เป็นการเล่นแชร์ตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ หากแต่เป็นการกระทำลักษณะคล้ายเล่นแชร์โดยนำเงินของสมาชิกทุกคนไปหมุนเวียนจ่ายให้แก่สมาชิกแต่ละคนตามลำดับ

(ต่อ)

การแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนในความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ถือเป็นเจตนาแสดงข้อความเท็จต่อประชาชนเป็นสำคัญ โดยเห็นได้จากการหลอกลวงและไม่จำเป็นที่จำเลยจะต้องกระทำการด้วยตนเองมาตั้งแต่ต้นทุกครั้ง เมื่อจำเลยแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่โจทก์ร่วมและผู้เสียหายบางคนแล้วเป็นผลให้ประชาชนรวมทั้งโจทก์ร่วมหลงเชื่อนำเงินร่วมเล่นกับจำเลย แม้มีการบอกกันเป็นทอดๆ และเพื่อนของโจทก์ร่วมทราบข่าวก็ตาม จากนั้นจำเลยยังคงมีพฤติการณ์แสดงข้อความและภาพที่ปรากฏในเฟซบุ๊กของจำเลยเพื่อให้หลงเชื่อและเป็นผู้เปิดโอกาสให้เพื่อนของโจทก์เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการเล่นลักษณะคล้ายแชร์ การกระทำของจำเลยเป็นการฉ้อโกงประชาชนตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๓ และเป็นการนำข้อความอันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ในเฟซบุ๊กของจำเลยโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ร่วม ผู้อื่นหรือประชาชนอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) อีกฐานหนึ่ง

โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์เป็นผลให้คำขอในส่วนแบ่งในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ ที่พนักงานอัยการโจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ต้องตกไปด้วย

การเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา

(มาตรา ๔๔/๑)

หลักเกณฑ์ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย **ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญา** ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง)

(ต่อ)

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มี การสืบพยาน ให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีแพ่งนั้น ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่องศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง)

(ต่อ)

คำร้องตามวรรคหนึ่ง จะมีคำขอประการอื่นที่มีใช้ คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอัน เนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามีได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงาน อัยการเป็นโจทก์ และในกรณีที่พนักงานอัยการได้ ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะยื่น คำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคา ทรัพย์สินอีกไม่ได้ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม)

(ต่อ)

บทบัญญัติมาตรา ๔๔/๑, ๔๔/๒, ๔๗, ๕๐, ๕๑, ๒๔๙, ๒๕๐, ๒๕๑, ๒๕๓, ๒๕๔ และมาตรา ๒๕๘ บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นในปี ๒๕๔๘ นี้ ตาม พ.ร.บ. แก้ไข เพิ่มเติม ป.วิ.อ. (ฉบับที่ ๒๔) พ. ศ. ๒๕๔๘ เป็นการให้ สิทธิแก่ผู้เสียหายที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพราะ เหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิตร่างกายจิตใจ หรือได้รับความ เสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน

(ต่อ)

อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย โดยยื่นคำร้องเข้าไปในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีแพ่ง ทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายทันทีในคราวเดียวกับการดำเนินคดีอาญาโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

(ต่อ)

ข้อสังเกต

๑. เป็นกรณีกฎหมายให้สิทธิผู้เสียหายยื่นคำร้องคดีส่วนแพ่งเข้าไปในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ โดยผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการด้วย อย่างไรก็ตาม หากผู้เสียหายยื่นคำร้องเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีส่วนอาญา โจทก์ร่วมก็สามารถใช้สิทธิตามมาตรา ๔๔/๑ ได้ด้วย กรณีหลังนี้เท่ากับผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ทั้งคดีส่วนแพ่งและคดีส่วนอาญา

(ต่อ)

๒. เป็นกรณีที่ผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายที่ได้รับ อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียงและทรัพย์สิน ซึ่งจะเห็นได้ว่าครอบคลุมความผิดทางอาญาที่ผู้เสียหายได้รับ อย่างกว้างขวางโดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นความผิดตาม ป.อ. เท่านั้น

ต่างจากกรณีของอำนาจพนักงานอัยการที่จะเรียก ทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายเพราะความผิดตาม ป. อ. รวม ๙ ฐานตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ เท่านั้น ทั้งนี้ โดยไม่จำกัด ว่าเป็นความผิดอันยอมความได้หรือไม่

(ต่อ)

อย่างไรก็ตาม แม้พนักงานอัยการจะฟ้องคดีอาญา ในความผิดอาญาตามที่ระบุไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ และ พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน แล้วก็ตาม หากยังมีความเสียหายอย่างอื่นอีก ผู้เสียหาย ก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทน เพิ่มเติมได้ รวมทั้งดอกเบี้ยด้วย

(ต่อ)

๓. ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต้องเป็นผู้เสียหายในทาง
แพ่ง ไม่ใช่ทางอาญา

ผู้เสียหายที่มีสิทธิยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทน
ตามมาตรา ๔๔/๑ หมายถึงผู้เสียหายในทางแพ่ง ดังนั้น
ผู้เสียหายที่มีส่วนกระทำความผิดจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในทาง
คดีนี้ก็สามารถยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ ฎีกา
ที่ ๕๔๐๐/๒๕๖๐ (ประชุมใหญ่)

(ต่อ)

ส่วนการกำหนดค่าสินไหมทดแทนนั้น ให้
พิจารณาว่าฝ่ายผู้เสียหายมีส่วนทำให้เกิดความ
เสียหายขึ้นมากน้อยเพียงใดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๓
ประกอบด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๐๐/๒๕๖๐(ประชุมใหญ่)

ผู้เสียหายที่มีส่วนกระทำความผิดด้วยแม้ไม่ใช่ผู้เสียหาย
ในทางนิตินัยในคดีอาญาก็ตาม แต่ก็เป็นผู้เสียหายในทาง
แพ่ง จึงสามารถยื่นคำร้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งมาใน
คดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ได้

(ต่อ)

ส่วนการกำหนดค่าสินไหมทดแทน ให้พิจารณาว่าฝ่าย
ผู้เสียหายมีส่วนทำให้เกิดความเสียหายขึ้นมากน้อยเพียงใดตาม ป.
พ.พ. มาตรา ๒๒๓ ประกอบด้วย

ข้อสังเกต ตามคำพิพากษาฎีกา ๕๔๐๐/๒๕๖๐เป็นการ
วินิจฉัยโดยมติที่**ประชุมใหญ่กลับหลักเดิม** ดังนี้ ต่อไปนี้ผู้เสียหายที่
จะยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนตามป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑
ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยก็มีสิทธิยื่นคำร้องตามบทบัญญัติ
ดังกล่าว ต่อมาคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยเดินตามอีกหลายเรื่อง
เช่น ฎีกาที่ ๕๔๐๐/๒๕๖๐, ๙๑๗๔/๒๕๖๐, ๑๙๓๕/๒๕๖๑,
๑๒๖๑/๒๕๖๑, ๖๘๒๗ - ๖๘๒๘/๒๕๖๑, ๗๐๐๔/๒๕๖๑

(ต่อ)

กรณีความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ตาม
ป.อ. มาตรา ๓๑๗-๓๑๘ นั้น ผู้เสียหายในทางแพ่ง
ได้แก่ บิดามารดา ผู้ดูแล และตัวผู้เยาว์ ต่างมีสิทธิยื่น
เรียกให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยอาศัยสิทธิของ
ตนเองได้ ฎีกาที่ ๘๔๒๐-๘๔๒๑/๒๕๕๘

(ต่อ)

๔. ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายสามารถเรียกร้องได้
นั้น เกิดจากการกระทำความผิดทางอาญาของจำเลย จึงถือ
ว่าเป็นค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดทั้งตาม ป.วิ.อ.
มาตรา ๔๗ บัญญัติให้คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไป
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของ
บุคคลในทางแพ่งฯ การเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด
จึงต้องเป็นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๓๘ ถึง ๔๔๘ ทำให้
ผู้เสียหายเรียกค่าสินไหมทดแทนได้อย่างกว้างขวาง

(ต่อ)

ตัวอย่าง ความผิดเกี่ยวกับชีวิตได้แก่ค่าปลงศพ
ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ค่าขาดไร้อุปการะ ค่า
รักษาพยาบาลก่อนตาย ค่าขาดแรงงานตาม ป.พ.พ. มาตรา
๔๔๓, ๔๔๕ ความผิดต่อร่างกาย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ตนต้อง
เสียไป ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดแรงงาน **และรวมทั้ง**
ค่าเสียหายอย่างอื่นที่มีใช้ตัวเงินอีกตาม ป.พ.พ. มาตรา
๔๔๔-๔๔๖

(ต่อ)

เมื่อศาลฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง แม้
จะเป็นความผิดอาญฐานอื่นแต่โจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษ
จำเลยไม่ต้องรับผิดค่าสินไหมทดแทน ฎีกาที่ ๕๔๒/๒๕๕๙

นอกจากนี้ผู้เสียหายคงมีสิทธิขอให้จำเลยชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ เฉพาะความ
เสียหายที่เกิดจากการกระทำผิดที่อัยการโจทก์ฟ้องร้องเท่านั้น
ฎีกาที่ ๓๒๒๖/๒๕๕๘, ๗๑๒๑/๒๕๖๐, ๖๒๕๘/๒๕๕๙,
๑๐๖๗๒/๒๕๕๙

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๕๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้อง
ขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานกระทำโดยประมาท
เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสและได้รับอันตรายแก่
กาย คำร้องขอของโจทก์รวมทั้งสองที่ขอให้บังคับจำเลย
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีสินค้าบนรถยนต์ได้รับความ
เสียหาย ค่าเสียหายของรถยนต์ ค่าลากรถยนต์และค่าเช่า
รถคันอื่นมาใช้ทดแทน เป็นค่าสินไหมทดแทน
นอกเหนือจากที่สามารถเรียกได้ในกรณีทำให้เสียหายแก่
ร่างกาย

(ต่อ)

จึงไม่ใช่คำขอบังคับให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอัน
เนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญาตาม
ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อ
กฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน
แม้จำเลยมิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้
โจทก์รวมทั้งสองยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้
ค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นกรณีที่โจทก์รวมทั้งสองต่างใช้
สิทธิเฉพาะตัวฟ้องให้จำเลยรับผิดในมูลละเมิด

(ต่อ)

การพิจารณาสิทธิในการผูกขาดถือทุนทรัพย์ในหนี้ค่ารักษาพยาบาลของโจทก์ร่วมแต่ละคนแยกกัน ส่วนค่าขาดประโยชน์และค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากการประกอบกิจการร่วมกัน ต้องแยกเป็นจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ตกได้แก่โจทก์ร่วมทั้งสองคนละกึ่งหนึ่ง ทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาจึงมีจำนวนไม่เกินสองแสนบาท ฎีกาของจำเลยที่โต้แย้งว่าค่าสินไหมทดแทนที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ กำหนดให้จำเลยรับผิดชอบสูงเกินไป เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงจึงต้องห้ามมิให้ฎีกาตามกฎหมาย

(ต่อ)

จำเลยให้การว่า โจทก์ร่วมทั้งสองมีสิทธิได้รับชดใช้ค่ารักษาพยาบาลจากบริษัท ก. ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถเท่านั้น มิได้หยิบยกเรื่องสิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลจากบริษัท ท. กับมิได้โต้แย้งเรื่องความเป็นเจ้าของรถยนต์ขึ้นต่อผู้เพื่อปฏิเสธความรับผิด อุทธรณ์ทั้งสองประเด็นจึงอยู่นอกประเด็นตามคำให้การ เป็นอุทธรณ์ในข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวชอบแล้ว

(ต่อ)

๕. ปัญหาค่าสินไหมทดแทนมีทุนทรัพย์เกินอำนาจศาลแขวง

คดีอาญาที่ฟ้องต่อศาลแขวงและผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเกินอำนาจศาลแขวง ศาลแขวงก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในคำร้องขอส่วนนี้ได้ ทั้งนี้ ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้ ฎีกาที่ ๑๔๙๑๕/๒๕๕๗, ๑๐๑๙๗/๒๕๕๖ และเทียบ ฎีกาที่ ๑๘๐/๒๕๙๐, ๒๙๕๒/๒๕๒๗

(ต่อ)

๖. การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง รวมถึงการขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินที่สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยด้วย แต่ถ้าพนักงานอัยการได้ขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินหรือให้ใช้ราคาแทนตามมาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม) ฎีกาที่ ๒๑๕๐๒/๒๕๕๖

แต่เรียกค่าสินไหมทดแทนอย่างอื่นได้ เช่น ดอกเบี้ยกรณีผิดนัด ฎีกาที่ ๑๘๘๕/๒๕๕๕

(ต่อ)

๗. ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำความผิด
อาญาอยู่ในหมวดของการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับ
คดีอาญา กับทั้งถ้อยคำที่ว่าต้องเป็นค่าสินไหมทดแทน
เนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลย ดังนั้น
ผู้เสียหายจะใช้สิทธิตามบทบัญญัติดังกล่าวได้เฉพาะที่
เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาเท่านั้น

(ต่อ)

๘. กำหนดเวลายื่นคำร้อง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องให้
จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาก่อนเริ่มสืบพยาน
กรณีที่ไม่มี การสืบพยาน เช่น คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ
ต้องยื่นคำร้องต่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี สังเกตว่าต่างจาก
พนักงานอัยการเรียกทรัพย์หรือราคาแทนผู้เสียหายตาม
มาตรา ๔๓ ที่ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องได้ในระหว่างคดี
กำลังพิจารณาอยู่ในศาล อย่างไรก็ตาม ศาลชั้นต้นอาจใช้
อำนาจทั่วไปที่มีอยู่กำหนดเวลาให้ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้
บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหลังวันสืบพยานได้ ฎีกาที่
๖๒๙๕/๒๕๕๘

(ต่อ)

๙. คำร้องของผู้เสียหายถือเป็นคำฟ้องตาม ป.วิ.พ. โดยผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่ง คำร้องต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง) ที่ว่าคำร้องนั้นต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ (มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม) ดังนี้ ผู้เสียหายจะขอให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดฐานอื่นนอกฐานความผิดที่โจทก์ฟ้องไม่ได้

(ต่อ)

จากบทบัญญัติดังกล่าว แม้จะถือว่าคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำฟ้องก็ตามแต่กฎหมายที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะแล้วว่าคำร้องนั้นต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง คำร้องดังกล่าวจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๒ วรรคสองแห่ง ป.วิ.พ. ที่ต้องแสดงโดยแจ้งชัดทั้งข้อหาข้ออ้าง และคำขอบังคับ ทั้งตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง ยังให้อำนาจศาลสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องที่ขาดสาระสำคัญได้

(ต่อ)

โดยเหตุที่คำร้องของผู้เสียหายตามมาตรา ๔๔/๑
ถือเป็นคำฟ้องในคดีส่วนแพ่ง ผู้เสียหายจึงมีสิทธิ
อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นเฉพาะที่เกี่ยวกับคดี
ส่วนแพ่งได้ ฎีกาที่ ๗๐๕๓/๒๕๕๕ แต่ไม่มีสิทธิ
ดำเนินคดีส่วนอาญา ฎีกาที่ ๑๐๘๑๖/๒๕๕๘,
๖๙๒/๒๕๕๗

(ต่อ)

๑๐. กรณีจำเลยตายคดีส่วนแพ่ง มีคำสั่งที่
๑๓๓๖๑/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่าคดีส่วนแพ่งตามคำร้องขอให้
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องจัดให้มีการรับมรดกความตาม
ป.วิ.พ. มาตรา ๔๐

ก่อนหน้านี้มีฎีกาที่ ๑๓๘๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยว่ากรณี
จำเลยถึงแก่ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตาม
มาตรา ๓๙ (๑) คำขอให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนย่อมตกไปด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ เกี่ยวกับมาตรา ๔๔/๑

ฎีกาที่ ๘๖๕๘/๒๕๖๐ สิทธิในการได้รับค่าขาดไร้อุปการะตามคำขอให้บังคับจำเลย ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ที่โจทก์ร่วมซึ่งเป็นมารดาผู้ตายกับ เด็กหญิง ฐ. และเด็กชาย อ. บุตรทั้งสองของผู้ตายจะเรียกจากผู้ทำละเมิดเป็นสิทธิ เฉพาะตัวของแต่ละคน โจทก์ร่วมเป็นยามีใช้ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทนเฉพาะคดีของ บุตรทั้งสองของผู้ตายอันจะถือได้ว่ามีสิทธิยื่นคำร้องในนามบุตรของผู้ตายได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๖ ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ทั้งมารดาของบุตรทั้งสองของผู้ตายยังมีชีวิต อยู่ โจทก์ร่วมย่อมไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะแทนบุตรทั้งสองของผู้ตายได้ คงมีสิทธิ เฉพาะในส่วนของตน

ฎีกาที่ ๑๐๓๘/๒๕๖๓ โจทก์ร่วมมีส่วนประมาทอยู่ด้วย โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๐๐ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จึงไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ แต่โจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้เสียหายจะเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่ คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึง ต้องถือตามข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาเมื่อเหตุคดีนี้เกิด จากการกระทำโดยประมาทของจำเลยอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เสียหาย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย

(ต่อ)

สิทธิในการได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ เป็นสิทธิทางแพ่งที่ผู้ประสบภัยหรือทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัยจะได้รับเพื่อเยียวยาบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้นและมาตรา ๒๕ วรรคสอง บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้ถือว่าค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. และมาตรา ๔ บัญญัติว่า“ค่าเสียหายเบื้องต้น” หมายความว่า ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ค่าปลงศพ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการศพรวมทั้งค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยในเบื้องต้น จึงต้องนำเงินค่าเสียหายเบื้องต้นที่ผู้เสียหายได้รับไปแล้วและถือว่าเป็นค่าเสียหายส่วนหนึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาหักออกจากค่ารักษาพยาบาลด้วย

(ต่อ)

ค่าก่อสร้างห้องพักพิงเศษตลอดจนค่าอุปกรณ์และค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินนั้น เมื่อผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส กระดูกสันหลังส่วนคอหัก เป็นอัมพาตระดับมือลงมา โดยแพทย์มีความเห็นว่าต้องทุพพลภาพทั้งหมดถาวร การก่อสร้างห้องพักพิงเศษนั้นว่ามีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของผู้เสียหายที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคนปกติ

ฎีกาที่ ๑๑๐๒/๒๕๖๓ อ.ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๔๔/๑ แต่ปรากฏว่าศาลชั้นต้นมิได้แจ้งวันนัดให้ผู้ร้องที่ ๑ มาฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้น และไม่ได้อ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ผู้ร้องที่ ๑ ฟัง อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ.มาตรา ๑๘๒ และกระทบต่อสิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาของผู้ร้องที่ ๑ ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาคดีโดยมิได้มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน กรณีจึงต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นดำเนินการอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ผู้ร้องที่ ๑ ฟังตามกฎหมาย หากผู้ร้องที่ ๑ อุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีส่วนแพ่งอย่างไร ให้ศาลชั้นต้นรวบรวมถ้อยคำสำนวนส่งศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เพื่อพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ทั้งนี้ ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๒๐๘(๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕

ฎีกาที่ ๑๗๘๒/๒๕๖๓ คดีอาญาของศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมฟ้องจำเลยเป็นจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานแจ้งความเท็จ ตาม ป.อ. มาตรา ๑๓๗ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานฟ้องเท็จ ตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๕ แม้มูลคดีจะเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม แต่ก็เป็นคนละฐานความผิดและต่างกรรมต่างวาระกัน ทั้งคำพิพากษาคดีดังกล่าวในฐานะเบิกความเท็จที่โจทก์ร่วมฟ้อง อ. เป็นจำเลยที่ ๒ และ ท. เป็นจำเลยที่ ๓ ก็วินิจฉัยถึงการกระทำของ อ. และท. ในเรื่องเบิกความเท็จโดยไม่เกี่ยวกับจำเลย อีกทั้งคำพิพากษาดังกล่าวก็ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นที่ว่าโจทก์ร่วมทูลทำลายที่กันขวางรถยนต์ผ่านเข้าออกหรือไม่ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องวินิจฉัยในคดีนี้ จึงถือไม่ได้ว่าศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องคดีนี้แล้ว ฟ้องโจทก์หาเป็นฟ้องซ้ำ

(ต่อ)

การยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม กำหนดว่าคำร้องที่ผู้เสียหายยื่นนั้นจะมีค่าขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมิได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ดังนั้น ประเด็นจึงมีเพียงประเด็นเดียวคือเรื่องของค่าสินไหมทดแทน ส่วนข้อหาต้องถือตามคำฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ในคำร้องของผู้เสียหายจึงไม่จำเป็นต้องบรรยายถึงข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเหมือนคดีแพ่งทั่วไปคงบรรยายแต่เฉพาะคำขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็เพียงพอแล้ว กรณีจึงไม่อาจนำ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๔/๑ ได้

โจทก์ร่วมเบิกความยืนยันว่า โจทก์ร่วมต้องเสียค่าทนายความและค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดีที่ถูกจำเลยฟ้อง แม้โจทก์ร่วมไม่ได้นำสืบให้ชัดว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินเท่าใด แต่ศาลก็สามารถกำหนดจำนวนค่าเสียหายให้ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดได้

ฎีกาที่ ๓๒๙๔/๒๕๖๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๗ (๘) ประกอบมาตรา ๘๓ จำคุกคนละ ๓ ปี จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุกคนละ ๑ ปี ๖ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับจำเลยทั้งสองคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงปรับคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง แล้วรอกการลงโทษจำคุกและคุมความประพฤติจำเลยทั้งสองไว้ อันเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ การที่โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ไม่รอกการลงโทษจำคุกแก่จำเลยทั้งสองเป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

(ต่อ)

โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่โจทก์ร่วมฟ้องเองโดยตรง จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนของโจทก์ร่วมเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ ดังนั้น สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งดังกล่าวต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาคดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ.

(ต่อ)

คดีนี้คดีส่วนอาญาต้องห้ามฎีกาการพิจารณาคดีส่วนแพ่งในชั้นฎีกา จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๐ การยื่นฎีกาจึงต้องเป็นไปตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า "การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา" และวรรคสอง บัญญัติว่า "การขออนุญาตฎีกา ให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น..." การที่โจทก์ร่วมยื่นฎีกาคดีส่วนแพ่งโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วยตามบทกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการที่ไม่ชอบ

ฎีกาที่ ๕๓๐๓/๒๕๖๓ บทบัญญัติ ป.วิ.อ. ในส่วนการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา เป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายโดยรวดเร็ว เป็นธรรมและประหยัด ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๔๔/๑ ให้ผู้เสียหายเพียงยื่นคำร้องขอต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องทางแพ่งเป็นคดีใหม่กันอีก ส่วนข้อหาต้องอาศัยตามฟ้องของพนักงานอัยการ ทั้งผู้เสียหายไม่ได้ร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ดังนั้น เมื่อพนักงานอัยการโจทก์ฎีกาคำพิพากษาคดีส่วนอาญาของศาลล่าง และศาลฎีกาวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดอาญาอันเป็นการทำละเมิดต่อผู้ร้อง ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจวินิจฉัยความรับผิดทางแพ่งไปได้ในทำนองเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๔๓ โดยไม่ต้องให้ผู้ร้องฎีกา เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ฎีกาที่ ๕๓/๒๕๖๔ มาตรา ๔๔/๑ ความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม มุ่งคุ้มครองอำนาจของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลผู้เยาว์ และปกป้องมิให้ผู้ใดมาก่อนการรบกวนหรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระทั่งต่ออำนาจปกครองไม่ว่าโดยตรงหรือโดยปริยาย ผู้เยาว์แม้จะไปอยู่ที่แห่งใดหากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลยังดูแลเอาใจใส่อยู่ ผู้เยาว์ย่อมอยู่ในอำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลตลอดเวลาโดยไม่ขาดตอน

โจทก์ร่วมที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้เยาว์อายุ ๘ ปีเศษ อาศัยอยู่กับโจทก์ร่วมที่ ๑ ไปเล่นภายในบ้านของจำเลยไม่ว่าโจทก์ร่วมที่ ๒ จะเข้าไปเองหรือจำเลยชักชวนหรือพาเข้าไป เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ถูกจำเลยกระทำอนาจารโดยใช้กำลังประทุษร้าย การกระทำของจำเลยทำให้อำนาจปกครองดูแลของโจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นมารดาถูกตัดขาดพลาไปโดยปริยาย ถือได้ว่าเป็นการพาและแยกโจทก์ร่วมที่ ๒ ไปจากความปกครองดูแลและล่วงละเมิดอำนาจปกครองของโจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นมารดา อันเป็นความหมายของคำว่าพลาแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม

(ต่อ)

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา การพิจารณาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ เมื่อคดีอาญาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล เพื่อการอนาจารตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม ดังนี้ ต้องฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วมที่ ๑ และต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำร้องขอค่าสินไหมทดแทน แม้โจทก์ร่วมที่ ๑ ไม่ได้ฎีกาเรื่องค่าสินไหมทดแทนมาด้วย ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกคดีส่วนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลคดีอาญาได้ เพราะเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ฎีกาที่ ๒๑๖/๒๕๖๔ ปัญหาว่า จำเลยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ หรือไม่ แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา แต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสองประกอบมาตรา ๒๒๕ เมื่อจำเลยกระทำความผิดอันเป็นการละเมิดต่อผู้ร้อง จำเลยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง

ฎีกาที่ ๑๔๐๑/๒๕๖๔ จำเลยใช้ก้อนหินขว้างมาตกใส่บริเวณหลังคาด้านหน้าร้านของผู้เสียหายที่เป็นสังกะสีเกิดเสียงดัง เป็นเหตุให้ผู้เสียหายตกใจกลัว การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานกระทำการใด ๆ อันเป็นการรังแก ช่มเหิง คุกคามผู้เสียหายในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล ตาม ป.อ. มาตรา ๓๙๗ วรรคสอง ก้อนหินของกลางเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้ในการกระทำความผิด ให้รับตาม ป.อ. มาตรา ๓๓ (๑)

เมื่อคดีส่วนอาญาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องอันเป็นการทำละเมิดต่อผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ร้อง ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจวินิจฉัยความรับผิดชอบทางแพ่งไปได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ร้องฎีกา กรณีเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ฎีกาที่ ๑๘๖๓ - ๑๘๖๗/๒๕๖๔ โจทก์ร่วมทั้งสองไปหาจำเลยทั้งสองที่บ้านของจำเลยที่ ๑ เนื่องจากโจทก์ร่วมทั้งสองทราบจำเลยทั้งสองทำร้ายร่างกาย ภ. บุตรโจทก์ร่วมที่ ๑ กับ ค. พี่สาวโจทก์ร่วมที่ ๒ โดยโจทก์ร่วมที่ ๒ ถูมิดตัดอ้อยไปด้วยถึง ๒ เล่ม จากนั้นจำเลยที่ ๑ เข้าไปในบ้านของจำเลยที่ ๑ แล้วนำอาวุธมีดปลายแหลมออกมาฟันทำร้ายโจทก์ร่วมทั้งสอง แสดงว่าโจทก์ร่วมทั้งสองกับจำเลยที่ ๑ สมควรใจวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน โจทก์ร่วมทั้งสองไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) ไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ จึงไม่ได้เป็นคู่ความในคดีส่วนอาญา ไม่มีสิทธิฎีกาให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ขอให้พยายามฆ่าผู้อื่น ลงโทษจำเลยที่ ๒ ขอให้เป็นผู้สนับสนุนพยายามฆ่าผู้อื่น และลงโทษจำเลยทั้งสองข้อหาร่วมกัน บุกรุกเคหสถานโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน ตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(ต่อ)

แม้มีมติที่จำเลยที่ ๑ ใช้เป็นอาวุธฟันโจทก์ร่วมที่ ๑ ขนาดค่อนข้างใหญ่ แต่จำเลยที่ ๑ ฟันถูกโจทก์ร่วมที่ ๑ ที่บริเวณแขนซ้ายมิได้ฟันถูกอวัยวะสำคัญของร่างกาย คงฟันไปตามที่โอกาสอำนวยและเหตุเกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ กับโจทก์ร่วมที่ ๑ มีสาเหตุอย่างใดถึงกับจะต้องเอาชีวิตกันมาก่อน อีกทั้งบาดแผลที่โจทก์ร่วมที่ ๑ ได้รับมิใช่บาดแผลฉกรรจ์แม้แขนซ้ายบาดแผลลึกถึงกระดูก กระดูกหัก เส้นเอ็นขาดหลายเส้นก็น่าจะเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพของแขนที่มีเส้นเอ็นและกระดูกเป็นส่วนประกอบสำคัญไม่มีเนื้อหนังมากเช่นส่วนอื่น เมื่อถูกฟันก็ย่อมถูกเส้นเอ็นและกระดูกโดยง่าย กรณีมิใช่ฟันโดยแรงอันจะทำให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ ๑ เจตนาฆ่าโจทก์ร่วมที่ ๑ ตามพฤติการณ์แห่งคดีซึ่งฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๑ กระทำไปโดยเจตนาฆ่าโจทก์ร่วมที่ ๑

โจทก์ร่วมทั้งสองมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายโดยสมัครใจทะเลาะวิวาทกับจำเลยทั้งสอง การพิจารณาว่าจำเลยทั้งสองจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมากน้อยเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๒ ประกอบมาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง ที่ให้พิจารณาว่าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไร ซึ่งต้องถือเอาการกระทำละเมิดเป็นเกณฑ์พิจารณาหาได้ถือเอาความเสียหายมากน้อยเป็นเกณฑ์ไม่

ฎีกาที่ ๒๕๔๔/๒๕๖๔ ในคดีส่วนอาญาศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าผู้เสียหายมีส่วนประมาทโดยขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงในขณะที่ฝนตกหนักท้องฟ้ามืด และถนนลื่น ทำให้ไม่อาจหยุดรถหรือสามารถหักเลี้ยวหลบรถกระบะ ของจำเลยได้ทันเป็นเหตุให้รถเกิดการชนกันด้วย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย บิดาของผู้เสียหายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๒) ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของบิดาผู้เสียหายซึ่งโจทก์ร่วมมิได้อุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของบิดาผู้เสียหายเป็นอันยุติไปแล้ว ดังนี้ โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและไม่ได้เป็นคู่ความในคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒ (๑๕) ไม่มีสิทธิฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗

(ต่อ)

การยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่โจทก์ร่วมฟ้องเองโดยตรง ต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่โจทก์ร่วมเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่ง ต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดี ส่วนอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาหรือยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๔๐

(ต่อ)

คดีส่วนอาญาโจทก์และจำเลยไม่ได้ฎีกาและโจทก์ร่วมไม่มีสิทธิฎีกา จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาคดีส่วนแพ่งของโจทก์ร่วมซึ่งยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. การที่โจทก์ร่วมยื่นฎีกาคดีส่วนแพ่งโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วยจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๔/๑ และมาตรา ๒๔๗ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ฎีกาที่ ๓๕๕๘/๒๕๖๔ แม้ผู้เสียหายเป็นฝ่ายก่อเหตุก่อน ไม่ถือเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยก็ตาม แต่ถือเป็นผู้เสียหายที่ใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยได้ ซึ่งการใช้สิทธิเรียกร้องสวนแพ่งนี้ย่อมใช้กับผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๒) ด้วย กล่าวคือ แม้ผู้เสียหายจะมีไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยแต่หากผู้เสียหายนั้นถูกทำร้ายถึงบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของผู้เสียหายนั้นก็ชอบที่จะใช้สิทธิทางแพ่งเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ส. เป็นมารดาผู้เสียหายซึ่งมิใช่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย แม้ไม่ถือเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายในทางอาญาที่จะเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ แต่ถือได้ว่า ส. เป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายได้สำหรับการใช้สิทธิเรียกร้องทางแพ่ง การยื่นคำร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ของ ส. แทนผู้เสียหายจึงชอบด้วยกฎหมาย

ฎีกาที่ ๓๕๗๘/๒๕๖๔ รถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุเป็นของ ล. และผู้เสียหายยืมมาจากเพื่อนรุ่นน้องมาใช้ โดยไม่ปรากฏว่า ล. ซึ่งเป็นเจ้าของรถได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์สิน ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์สิน

เมื่อ ล. ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน การที่พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน เป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง และผู้เสียหายไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในการซ่อมรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุแก่ผู้เสียหายได้

ฎีกาที่ ๑๗๓/๒๕๖๔ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ แต่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น มี พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ แห่ง ป.อ. และให้ใช้ความใหม่แทน และมาตรา ๓ ให้เพิ่มความในมาตรา ๑ แห่ง ป.อ. “(๑๘) กระทำชำเรา หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น” กรณีเป็นเรื่องกฎหมายที่บัญญัติภายหลังกำหนดองค์ประกอบความผิดฐานกระทำชำเราว่า จะต้องเป็นการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้ถูกระทำ จึงจะเข้าเกณฑ์เป็นความผิด อันเป็นการปรับปรุงนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราทางธรรมชาติ มิใช่เป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป

(ต่อ)

จำเลยใช้นิ้วมือและลิ้นสอดเข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย โดยไม่ได้ใช้อวัยวะเพศของจำเลยล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้เสียหาย จึงไม่เป็นการกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคแรก (เดิม) แต่เป็นการใช้อวัยวะอื่นซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศของผู้เสียหาย เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ (ที่แก้ไขใหม่) เมื่อความผิดฐานกระทำอนาจารตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ (ที่แก้ไขใหม่) มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงสี่แสนบาท น้อยกว่าความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคแรก (เดิม) ระวางโทษตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณศาลต้องพิจารณาลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคแรก (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง แต่ไม่อาจลงโทษหนักขึ้นได้เพราะจะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒

(ต่อ)

ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๑) บัญญัติให้ผู้แทนโดยชอบธรรมจัดการแทนเฉพาะแต่ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์ซึ่งอยู่ในความดูแล เมื่อพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้นิ้วมือและลิ้นของจำเลยสอดใส่เข้าไปในอวัยวะของผู้เสียหาย ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ และข้อเท็จจริงส่วนอาญาฟังได้ว่าจำเลยกระทำอนาจารผู้เสียหายอายุ ๑๔ ปีเศษ โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ ผู้เสียหายจึงเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำละเมิดของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ โจทก์ร่วมเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายและผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหาย จึงมีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาแทนผู้เสียหายได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓ (๒) และ (๓) และมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยแทนผู้เสียหายที่ต้องเสียหาย เพราะจำเลยทำผิดอาญาเป็นทุสศีลธรรมได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๔๖ วรรคสอง อันเป็นการใช้อำนาจจัดการแทนผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ในความผิดที่ได้กระทำต่อผู้เยาว์ มิใช่เป็นการให้จำเลยรับผิดชอบต่อโจทก์ร่วมเป็นการส่วนตัวแต่อย่างใด

ฎีกาที่ ๔๖๔/๒๕๖๔ การที่ผู้เสียหายจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ นั้น ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวจะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องร้องเท่านั้น ผู้เสียหายจะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่ไม่ถูกฟ้องไม่ได้

พนักงานอัยการโจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ซึ่งเกิดแก่รถจักรยานยนต์พ่วงข้างของโจทก์ร่วม ดังนี้ โจทก์ร่วมจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่รถจักรยานยนต์พ่วงข้างดังกล่าวไม่ได้ ปัญหาข้อนี้แม้จะมีได้ยกขึ้นฎีกา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยและไขให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) มาตรา ๒๔๖ และมาตรา ๒๕๒ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๐

ฎีกาที่ ๔๐๓๔/๒๕๖๔ คำร้องที่ผู้เสียหายยื่นเข้ามาในคดีที่พนักงานอัยการ เป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาซึ่งต้อง พิจารณาพร้อมกันไปในคราวเดียว พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจที่จะใช้ ดุลพินิจสืบพยานปากผู้ร้องทั้งสามซึ่งได้อ้างไว้ในบัญชีระบุพยานส่วนอาญา แล้วต่อเนื่องไปถึงความเสียหายในทางแพ่งที่เกิดขึ้นแก่ผู้ร้องทั้งสามอันมีมูลมา จากการกระทำความผิดอาญาได้ และเมื่อจำเลยแต่งทนายความเข้ามาในคดี โดยใบแต่งทนายความมิได้จำกัดให้มีอำนาจดำเนินคดีเฉพาะในส่วนอาญา ทนายจำเลยย่อมมีอำนาจดำเนินคดีแทนจำเลยทั้งในส่วนอาญาและส่วนแพ่ง

(ต่อ)

แม้ ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสอง ให้ถือว่าคำร้องตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง เป็นคำฟ้องตาม บทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ก็ตาม แต่มาตรา ๔๔/๒ ของ ป.วิ.อ. บัญญัติในเรื่องการส่งสำเนาคำร้องให้แก่ จำเลยไว้เป็นการเฉพาะว่า "เมื่อได้รับคำร้องตามมาตรา ๔๔/ ๑ ให้ศาลแจ้งให้จำเลยทราบ หากจำเลยให้ การประการใดหรือไม่ประสงค์จะให้การ ให้ศาลบันทึกไว้ ถ้าหากจำเลยประสงค์จะทำคำให้การเป็น หนังสือ ให้ศาลกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การตามที่เห็นสมควร..." จึงไม่จำเป็นต้องนำบทบัญญัติเรื่องการส่ง หมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยตาม ป.วิ.พ. มาใช้บังคับ การที่ศาลชั้นต้นแจ้งให้จำเลยทราบถึง คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องทั้งสามยื่นเข้ามาในคดีในวันนัดสืบพยานโจทก์ นัดแรก มีทนายจำเลยเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับสำเนาคำร้องไปจากศาลโดยจำเลยแถลงขอให้การด้วยวาจา ว่ามิได้กระทำละเมิดไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้องมาสูงเกินสมควร ซึ่งศาลชั้นต้นบันทึกคำให้การไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาแล้ว จึงเป็นการดำเนินกระบวนการที่ ชอบด้วยมาตรา ๔๔/๒ หากเป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบไม่

ฎีกาที่ ๒๙๑๑/๒๕๖๔ การยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเองโดยตรง จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่ผู้เสียหายเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ ดังนั้น สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งดังกล่าวต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีส่วนอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาหรือยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๐

(ต่อ)

คดีส่วนอาญาถึงที่สุดแล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาคดีส่วนแพ่งจึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๔/๑ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔๗ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” และมาตรา ๒๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องพร้อมกับคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนี้....” เช่นนี้คำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ย่อมเป็นที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๔๑ จำเลยจะฎีกาได้ต่อเมื่อยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาพร้อมกับคำฟ้องฎีกาและได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาจึงจะมีสิทธิฎีกาได้ การที่จำเลยยื่นฎีกาโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วยจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถามที่น่าสนใจเกี่ยวกับมาตรา ๔๔/๑

๑. ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องคำนึงว่าศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใดหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๒๔/๒๕๖๒ แม้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่ง กำหนดว่าผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทก็ตามแต่ ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ป.วิ.อ.มาตรา ๔๔ / ๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือ ได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย

(ต่อ)

ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้” การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์เช่นนี้แสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยและต้องไปดำเนินคดีในส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทน ดำเนินคดีในส่วนแพ่งในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อเนื่องกันไปได้เพื่อให้มีการพิจารณาคดีในส่วนแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว ดังเช่นกรณีที่พนักงานอัยการร้องขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย

(ต่อ)

กรณีจึงไม่จำเป็นต้องคำนึงว่า ศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งตามป.วิ.พ.มาตรา ๒ (๑) และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕(๔) วรรคหนึ่ง และผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้แม้ผู้ร้องทั้งสองขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งจำนวนเงินที่ขอเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้นก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแพ่งได้

๒. คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย
ฐานยักยอก พนักงานอัยการจะมีคำขอในส่วนแพ่งเรียกดอกเบี้ย
จากทรัพย์ที่ยักยอกแทนผู้เสียหายได้หรือไม่ ค่าขาดประโยชน์
ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อม
รถเป็นค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐาน
ยักยอกหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓ ดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ค่าขาด
ประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นไม่ใช่
ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ย
ของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการ
กระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทน
โจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับ จำเลยทั้งสอง ชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๔๔/๑
วรรค ๑ ได้ ส่วนค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน
และค่าซ่อมรถนั้น มิใช่ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิด
ของจำเลยทั้งสอง โจทก์ร่วมจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

(ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๕๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสและได้รับอันตรายแก่กาย คำร้องขอของโจทก์รวมทั้งสอง ที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีสินค้าบนรถยนต์ได้รับความเสียหาย ค่าเสียหายของรถยนต์ ค่าลากรรถยนต์และค่าเช่ารถคันอื่นมาใช้ทดแทนเป็นค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากที่สามารถเรียกได้ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกาย จึงไม่ใช่คำขอบังคับให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยมิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

115

(ต่อ)

ข้อสำคัญที่สุด คือ คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดในคดีอาญาต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม เมื่อพนักงานอัยการโจทก์มิได้ฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

116

(ต่อ)

คำขอให้ชดใช้ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินจึงไม่เป็นการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดของจำเลยตามฟ้องโจทก์ ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิ ยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่ (คำพิพากษา ฎีกาที่ ๗๑๒๑/๒๕๖๐ เนติฯ ตอน ๘ หน้า ๒๐๘๓)

117

(ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๓๖/๒๕๖๒ ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญานั้น การพิจารณาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๔๖ เมื่อคดีอาญา ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้น จึงต้องฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกระทำละเมิดต่อผู้ร้องและต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง แม้ผู้ร้องไม่ได้ฎีกาเรื่องค่าสินไหมทดแทนมาด้วย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกคดีส่วนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลคดีอาญาได้ เพราะเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๔๙๖/๒๕๖๑ , ๖๖๙๒/๒๕๖๒, ๖๙๙๔/๒๕๖๒ วินิจฉัยเช่นกัน)

118

๓. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย
ข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย
รับอันตรายสาหัสฯ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลย
ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยว ดังนี้ ศาลจะ
พิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยวแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

119

ฎีกาที่ ๘๑๒/๒๕๖๒ ดอกเบี้ยวอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ที่ศาลชั้นต้นและ
ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ กำหนดให้โจทก์ร่วมทั้งสามไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์
ร่วมทั้งสามสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทาง
ทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย เมื่อโจทก์ร่วมทั้ง
สามมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยว
ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๙
พิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยวแก่โจทก์ร่วมทั้งสาม จึงเป็นการพิพากษาเกิน
คำขอ เป็นการมิชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบ
เรียบร้อย แม้มันมีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไข
ให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

120

๔. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์
รถยนต์ หากรถยนต์ของผู้เสียหายถูกถอดส่วนควบออกเป็นอะไหล่ชิ้นส่วน
ต่าง ๆ คงเหลือซากที่เป็นรถยนต์ซึ่งผู้เสียหายได้รับคืนไปแล้ว พนักงาน
อัยการจะมีคำขอให้คืนหรือใช้ราคารถยนต์แก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๕๙/๒๕๕๒ รถยนต์ของผู้เสียหายถูกถอด
อุปกรณ์ส่วนควบออกเป็นอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ คงเหลือซากที่เป็นรถยนต์
มิได้ถูกทำลายสูญหายไปทั้งหมดหรือแปรเปลี่ยนนำไปเป็นของอื่น
เมื่อผู้เสียหายได้รับอุปกรณ์ส่วนควบซึ่งเป็นของกลางที่เจ้าพนักงานเก็บ
รักษาคืนไว้แล้ว พนักงานอัยการโจทก์จะขอให้คืนหรือใช้ราคาแก่
ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ อีกไม่ได้ แม้ผู้เสียหายจะได้รับความ
เสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยเนื่องจากนำรถยนต์ไป
ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์เดิมไม่ได้ ก็เป็นเรื่องที่ผู้เสียหายจะต้องไปว่า
กล่าวเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเอาเองเป็นคดีใหม่

๕. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร ซึ่งออกให้แก่ผู้เสียหายที่จำเลยลักไปเบิกถอนเงินสดไปจากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหาย จะมีคำขอให้คืนเงินแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒/๒๕๕๓ พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารซึ่งได้ออกให้แก่ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไปจากวงเงินเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายและธนาคาร ขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕, ๓๓๖ ทวิ, ๒๖๙/๕, ๒๖๙/๗, ๙๑ และให้จำเลยคืนเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายอยู่ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝาก - ถอนเงินอัตโนมัติ จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาทรัพย์สินจากผู้เสียหาย โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายได้

124

๖. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานปลอมเอกสาร ใช้เอกสารปลอมและยกยอก กับให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน หากโจทก์ร่วม (ผู้เสียหาย) ถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานยกยอก คำขอส่วนแพ่งจะตกไปด้วยหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๕๐/๒๕๕๗ คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานยกยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ เมื่อปรากฏว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานยกยอกกระงับไปแล้ว ก็ย่อมทำให้คำขอในส่วน คดีแพ่งดังกล่าวของโจทก์เป็นอันตกไป ทั้ง ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ มิได้ให้อำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้อุทธรณ์ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นอ้างและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

๗. ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายจะมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๕๓/๒๕๕๘ จำเลยดิ่งปลอกมีดออกมาก่อนหน้าแล้วและเดินตามผู้ตายมาพร้อมจะใช้มีดนั้นประทุขร่ายต่อผู้ตาย มิใช่เป็นกรณีที่จะป้องกันตัวเองจากการกระทำของผู้ตายซึ่งมีเพียงปฏิกิริยาที่ผู้ตายสลัดตัวออกจาก ป. แล้วหันตรงไปทางจำเลยซึ่งเดินตามมาแล้วเข้ากอดปล้ำกันเท่านั้น การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ตายถึงแก่ความตาย ผู้ร้องมารดาของผู้ตายย่อมมีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๒) และมีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ ทั้งย่อมมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑

๘. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โดยมีได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยยตามมาตรา ๔๔/๑ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมด้วยได้หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘ ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงิน ๔๔๓,๖๐๖ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการทำความผิดของจำเลย เมื่อโจทก์ร่วมมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยยดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมจึงเป็นการพิพากษาเกินคำขอเป็นการมิชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัย และแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

๙. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยข้อหาฆ่าผู้ตาย บุตรผู้เยาว์ของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนค่าขาดไร้อุปการะหรือบิดาของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะแทนบุตรผู้ตายได้หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๖/๒๕๕๙ คำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ร่วมซึ่งถือว่าเป็นคำฟ้องตาม ป.วิ.พ. บรรยายว่า ก่อนตายผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับ ส. ซึ่งปัจจุบันได้เลิกร้างกันก่อนผู้ตายถึงแก่ความตายประมาณ ๑ ปี มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือ เด็กชาย น. และเด็กชาย ก. โดยก่อนตาย ผู้ตายมีหน้าที่ในฐานะบิดาเลี้ยงดูแลดูตลอดจนส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรทั้งสอง การร่วมกันทำละเมิดของจำเลยทั้งหกเป็นเหตุให้บุตรทั้งสองของผู้ตายต้องขาดไร้อุปการะ ทำให้โจทก์ร่วมต้องรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูผู้เยาว์ทั้งสองแทนผู้ตายต่อไป โจทก์ร่วมขอคิดค่าขาดไร้อุปการะเป็นเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ดังนี้ พอเข้าใจได้ว่า เด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตายประสงค์จะขอเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะด้วย แต่เด็กชาย น. และเด็กชาย ก. มีอายุ ๙ ปีและ ๕ ปี ตามลำดับ เป็นผู้เยาว์ย่อมไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเองได้ ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องแทน เมื่อโจทก์ร่วมเป็นเพียงบิดาของผู้ตายโจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ที่ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ได้ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกค่าขาดไร้อุปการะแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตาย

๑๐. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ จะมีคำขอเรียกค่าดอกเบี้ยแทนผู้เสียหายได้หรือไม่ และหากผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนของดอกเบี้ย ตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง จะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๘๕/๒๕๕๕ พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วมแล้ว ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งต้องตามที่ มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้วผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท อีกไม่ได้ การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องของโจทก์ร่วมในส่วนนี้ จึงเป็นการไม่ชอบ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าโจทก์ร่วมต้องเสียค่าธรรมเนียมในเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท หรือไม่

(ต่อ)

อย่างไรก็ตาม ดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลย เพราะฉะนั้นพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกค่าดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งได้ ซึ่งตามมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง มิให้เรียกค่าธรรมเนียมจากโจทก์ร่วมเว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยดังกล่าว (ฎีกา ๓๖๖๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

135